

[demorgen.be](https://www.demorgen.be)

Opinie: Drie lastige waarheden voor klimaatactivisten | Opinie

GOLDSTEIN EN PINKER

6-7 minuten

Joshua S. Goldstein is professor emeritus internationale betrekkingen aan de American University en onderzoeker aan de University of Massachusetts. Steven Pinker is professor psychologie aan de universiteit van Harvard en auteur van *The Better Angels of Our Nature*. Deze bijdrage verscheen al in *The Boston Globe*.

De milieubeweging heeft de wereld bewust gemaakt van de dreiging van de klimaatverandering. Dat is een enorme verdienste. Jammer genoeg ontkennen de traditionele groenen een aantal lastige waarheden, terwijl we net een nuchter en compromisloos plan nodig hebben om de dreiging aan te pakken.

1. Fossiele brandstoffen zijn een zegen geweest voor de mensheid.

De industriële revolutie heeft de levensverwachting in de ontwikkelde landen verdubbeld en de welvaart vertwintigvoudigd. Nu ook de ontwikkelingswereld industrialiseert, ontsnappen miljarden mensen dankzij fossiele brandstoffen op hun beurt aan de armoede. Als westerse groenen de wereld voorhouden dat ze geen

fossiele brandstoffen meer mag verbranden, moeten ze arme landen zoals India een alternatief aanbieden dat hen de welvaart geeft die ze verdienen.

Share

Laat burgers en bedrijven betalen voor de koolstof die ze in de atmosfeer dumpen. Zonder koolstoftaks is het concurrentievoordeel van de fossiele brandstoffen gewoon te groot

2. Kernenergie is de overvloedigste en best schaalbare koolstofvrije energiebron die we hebben.

Elke kerncentrale die niet wordt gebouwd, is een conventionele centrale (meestal met steenkool) die wél wordt gebouwd. Toch stagneert het gebruik van kernenergie of valt het zelfs terug.

Kernenergie lokt een reeks psychologische reacties uit: angst voor straling of voor een grote ramp, wantrouwen tegenover het onbekende. Ze wordt ook aan irrationeel hoge normen getoetst. Wanneer in een mijnramp tientallen mensen omkomen of een lekkende boortoren een zee vervuult, wordt de steenkool- of de oliesector niet opgedoekt. Maar na de nucleaire ramp van Fukushima in 2011 sloot Duitsland zijn kerncentrales en stapte het stilletjes over op vuile steenkool. Zelfs Frankrijk, dat driekwart van zijn elektriciteit met kernenergie produceert en nooit een ongeval heeft gekend, is onder druk van de milieubeweging van plan om veel centrales te sluiten.

Kernenergie is relatief duur, maar dat komt vooral door de enorm strenge reglementering waaraan ze moet voldoen - terwijl de fossiele concurrenten relatief vrij spel krijgen. De nieuwe kerncentrales van de vierde generatie, die over tien jaar in bedrijf

kunnen gaan, zullen afval van de huidige centrales als brandstof gebruiken en veel goedkoper en veiliger werken.

Zonder kernenergie kunnen we de klimaatcrisis gewoon niet oplossen. Zon en wind zijn in opmars, maar dekken nog altijd slechts ongeveer 1 en 4 procent van de elektriciteitsproductie. Ze kunnen niet snel genoeg groeien om in de behoeften van de wereld te voorzien. Bovendien kun je er niet altijd op rekenen, zodat ze een batterijtechnologie nodig zouden hebben - die nog in het stadium van het basisonderzoek verkeert - om het net betrouwbaar te kunnen voeden.

Zelfs als die technologie zou bestaan, zouden de hernieuwbare bronnen niet opgewassen zijn tegen de driedubbele uitdaging: het bestaande gebruik van fossiele brandstoffen vervangen, de productie van de uit bedrijf genomen kerncentrales overnemen en aan de razendsnel groeiende behoeften van de ontwikkelingswereld voldoen.

3. De klimaatverandering moet de ideologie overstijgen.

Politiek links wil dat de strijd tegen de klimaatverandering ook een einde maakt aan sociale kwalen zoals ongelijkheid, de hebzucht van de bedrijfswereld, racisme en politieke corruptie. Met haar "campagne om alles te veranderen" ziet de Canadese activiste Naomi Klein de klimaatverandering als een kans voor links om zijn diverse kruistochten een zetje te geven. Wat je van die doelstellingen ook kunt denken, en wij zijn het met veel ervan eens, ze mogen ons niet afleiden van de prioriteit: een rampzalige klimaatverandering voorkomen.

Wat moet de milieubeweging dan wél eisen? Ten eerste moet de

overheid op grote schaal investeren in de ontwikkeling van koolstofarme energiebronnen, batterijen, kernenergie, vloeibare biobrandstoffen en koolstofopvang. De privésector zal dat niet doen, omdat het risico te groot is en de potentiële winst te klein. Regeringen kunnen het wel.

De tweede prioriteit is een koolstoftaks: laat burgers en bedrijven betalen voor de koolstof die ze in de atmosfeer dumpen. Een belasting zou aanzetten tot energiebesparing, decarbonisatie en onderzoek en ontwikkeling. Ze zou veel effectiever zijn dan het reglementeren van specifieke sectoren en producten - en zeker dan pleidooien voor een terugkeer naar een karige pre-industriële manier van leven. Zonder een koolstoftaks is het concurrentievoordeel van de fossiele brandstoffen gewoon te groot.

De huidige klimaatbeweging wil te veel kanten uit: ze spoort aan tot ascetisme, wil de ondergang van het kapitalisme, demoniseert haar vijanden en predikt doem. Haar campagne is moreel hoogstaand, maar ook gefragmenteerd en leidt ons af van de lastigste waarheid van allemaal: haar idealisme zal een rampzalige klimaatverandering niet tegenhouden. De beweging zou op de pauzeknop moeten drukken, haar rekensommen maken en zich inzetten voor een combinatie van maatregelen die het probleem echt kunnen oplossen.